

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Michala Jantoše ve věci

žalobců: **a) Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic**
 b) Frank Bold Society, z. s.
 oba sídlem Údolní 567/33, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
 sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

za účasti: **I. Elektrárna Chvaletice a. s.**
 sídlem K Elektrárně 227, 533 12 Chvaletice
 zastoupena advokátem JUDr. Petrem Zákouckým, LL.M.
 sídlem V Celnici 1034/6, 110 00 Praha 1

II. Greenpeace Česká republika, z.s.
 sídlem Prvního pluku 143/12, 186 00 Praha

III. Obec Veltruby
 sídlem Sportovní 239, 280 02 Veltruby

IV. Pardubický kraj,
 sídlem Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice

V. Zelená pro Pardubicko z.s.
 sídlem Bartoňova 831, 530 12 Pardubice

o žalobách proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2021, č. j. MZP/2021/550/1135,

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Chrudinová.

takto:

- I.** Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 25. 11. 2021 č. j. MZP/2021/550/1135 se **zrušuje** a věci se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II.** Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci a) na náhradě nákladů řízení částku 3 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III.** Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci b) na náhradě nákladů řízení částku 3 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV.** Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobci se podanými žalobami¹⁾ domáhají přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo částečně změněno a částečně potvrzeno rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 23. 7. 2021 č. j. KUOK 78464/2021 o 29. změně integrovaného povolení vydaného podle § 19a odst. 2 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů²⁾ pro zařízení „*Spalovací zařízení o jmenovitém tepelném příkonu větším než 50 MW*“ provozovatele Elektrárna Chvaletice a. s.³⁾ Jádrem sporu mezi účastníky je stanovení emisních limitů rtuti ve výši 23 µg/m³ a oxidů dusíku ve výši 190 mg/m³ pro období 17. 8. 2021 – 17. 8. 2027, tj. na dobu 6 let, kdy tyto hodnoty byly povoleny jako výjimka z emisních limitů spojených s nejlepšími dostupnými technikami.
2. Žalobci v žalobách m.j. namítají⁴⁾, že stanovené emisní limity rtuti a oxidů dusíku vycházejí z neaktuálního stavu emisí zjištěného na počátku roku 2020, ačkoliv od té doby v zařízení došlo k instalaci nové technologie – látkových filtrů. Ty vedou k výraznému snížení emisí a jejich účinky lze již dnes podle žalobců vyhodnotit. Látkové filtry přispívají u rtuti ke snížení emisí zhruba o 67%. Správní orgány tak vycházely ze zastaralého skutkového stavu, který vyžaduje zásadní doplnění. Stanovený emisní limit je v důsledku toho nepřiměřeně vysoký, když nereflektuje skutečné emise zařízení ani plánovaný postup jejich snižování. Žalovaným nastavený harmonogram navíc necílí na urychlení ekologizace zdroje, ale na budoucí zjištění dosud nejasného skutkového stavu, který měl být zjištěn již v rámci tohoto řízení.
3. S žalobami žalobci spojili i návrh na přiznání odkladného účinku žalob.

¹⁾ žaloby byly původně podány samostatně a vedeny zdejším soudem pod sp. zn. 60 A 5/2022 (žalobce Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic) a 60 A 6/2022 (žalobce Frank Bold Society, z. s.); usnesením ze dne 11. 2. 2022 č. j. 60 A 5/2022-137, které nabylo právní moci dnem 14. 2. 2022, byly spojeny ke společnému projednání a rozhodnutí

²⁾ dále jen „zákon o integrované prevenci“

³⁾ dále jen „provozovatel“

⁴⁾ body 3.1.5., 3.2.2. a 3.2.3. obsahově identických žalob

4. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. Ve svém vyjádření shrnuje závěry napadeného rozhodnutí, kde k žalobním námitkám uvedeným v bodě 2. tohoto odůvodnění uvádí⁵⁾, že provozovatel byl zavázán každoročně k 30. 4. předložit zprávu o provedených opatřeních za předcházející kalendářní rok tak, aby bylo zřejmé, zda jsou realizována opatření vedoucí k ekologizaci zařízení. Po 3 letech bude proveden přezkum integrovaného povolení, jehož součástí bude i případný návrh na snížení emisního limitu, nebo i předčasné ukončení výjimečného režimu. Žalovaný navíc doplnil harmonogram předkládání průběžných zpráv provozovatelem tak, že zajistil možné snížení emisních limitů již po 2 letech.
5. Žalovaný proto uzavírá⁶⁾, že stanovení návrhového emisního limitu je důvodné minimálně pro roky 2021 a 2022. Na základě údajů z provozní evidence a výsledků kontinuálního měření emisí totiž správní orgány v budoucnu (k 30. 4. 2023) vyhodnotí, zda lze dosahovat nižších koncentrací, což povede provozovatele k podání návrhu na úpravu emisních limitů a tomuto jeho návrhu bude vyhověno. Skutečný účinek látkových filtrů nelze stanovit přesně již dnes, k tomu je třeba především kontinuálního měření a dlouhodobých verifikovaných výsledků. Ty budou k dispozici právě k 30. 4. 2023.
6. Osoba zúčastněná na řízení I. (provozovatel) se sice vyjádřila toliko k návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě, již v něm však uvádí⁷⁾, že technologii látkových filtrů skutečně zavádí, byť se tak dosud stalo jen částečně. Předmětnou modernizaci samozřejmě připravuje ve lhůtách stanovených napadeným rozhodnutím.
7. S ohledem na ust. § 9d odst. 2 věty první zák. č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, soud rozhodl ve věci přednostně mimo pořadí došlých věcí, kdy dnešního dne uběhne 39 dnů od podání žalob.
8. S ohledem na urychlené rozhodnutí ve věci se soud již dále nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku žalob, neboť i kdyby byl odkladný účinek žalobám přiznán, zanikl by v důsledku vydání tohoto rozsudku.
9. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
10. Podle § 14 odst. 4 zák. č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZIP“), úřad stanoví emisní limity, které zajišťují, že za běžných provozních podmínek emise nepřekročí úroveň emisí spojené s nejlepšími dostupnými technikami, jak jsou stanoveny v rozhodnutích o závěrech o nejlepších dostupných technikách (...).
11. Podle § 14 odst. 5 ZIP úřad může v konkrétních případech stanovit mírnější emisní limity, než je stanoveno v odstavci 4. Postup lze použít, pouze pokud odborné posouzení předložené provozovatelem prokáže, že v jeho důsledku nedojde k závažnému znečištění životního prostředí, celkově bude dosaženo vysoké úrovně ochrany životního prostředí a že by dosažení úrovně emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami popsány v závěrech o nejlepších

⁵⁾ str. 74 napadeného rozhodnutí

⁶⁾ str. 71, 78 – 79 napadeného rozhodnutí

⁷⁾ body 14. a 29. podání osoby zúčastněné na řízení I. ze dne 16. 2. 2022

dostupných technikách vedlo k nákladům, jejichž výše by nebyla přiměřená přínosům pro životní prostředí (...).

12. Krajský soud dospívá shodně se všemi účastníky k závěru, že pokud napadené rozhodnutí stanovilo emisní limity podle § 14 odst. 5 ZIP, jedná se o výjimku z obecného pravidla zakotveného v § 14 odst. 4 ZIP o tom, že emise nesmí překročit úroveň emisí spojené s nejlepšími dostupnými technikami.
13. Podle dlouhodobé, konstantní a bohaté judikatury Soudního dvora EU⁸⁾, Ústavního soudu⁹⁾, Nejvyššího správního soudu¹⁰⁾ i krajských soudů rozhodujících ve věcech správního soudnictví¹¹⁾ výjimka je vždy vybočením z jinak obecného pravidla. Musí být proto aplikována jen v případech, které jsou opravdu výjimečné, což vede k závěru, že každá výjimka musí být řádně odůvodněna a její potřeba řádně prokázána. To platí pro celý rozsah výjimky a pro celou dobu jejího trvání.
14. I kdyby krajský soud aproboval veškeré ostatní závěry žalovaného¹²⁾, nemohl přehlédnout, že napadené rozhodnutí stanovilo osobě zúčastněné na řízení výjimečné emisní limity rtuti a oxidů dusíku pro období 17. 8. 2021 – 17. 8. 2027, tj. na dobu **6 let**, přičemž odůvodnění napadeného rozhodnutí je postaveno na tom, že zjištěný skutkový stav osvědčuje potřebnost výjimky nejméně pro prvé **dva roky**, kdy po těchto dvou letech bude další potřebnost výjimky přezkoumána a sám provozovatel podá návrh na snížení emisních limitů, na základě kterého správní orgány emisní limity sníží.
15. Tím ovšem žalovaný zcela popřel výjimečnost výjimky, když sám připouští, že dosud zjištěný skutkový stav odůvodňuje toliko výjimku pro prvé dva roky, nikoli již pro roky třetí až šestý. Krajský soud proto plně přisvědčuje žalobcům v tom, že nejméně pro roky třetí až šestý nebyl zjištěn skutkový stav, který by odůvodňoval postup podle § 14 odst. 5 ZIP.
16. Pro úplnost soud dovádá, že si je plně vědom ust. § 13 odst. 4 písm. k) ZIP, které ukládá předkládání výsledků monitorování emisí. Toto ustanovení však zajišťuje jen kontrolu dodržování již stanovených emisních limitů a nikterak nezabavuje správní orgány povinnosti zjistit řádně skutkový stav.
17. Soud tedy podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Vzhledem k závěru o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu se soudu ani neotevřel prostor pro přezkum napadeného rozhodnutí z pohledu ostatních žalobních bodů.
18. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když plně procesně úspěšným žalobcům vzniklo vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Ty u každého z žalobců podle obsahu spisu představuje toliko zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč.
19. O náhradě nákladů řízení osob zúčastněných na řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 5 s. ř. s., když soud žádné z těchto osob v řízení neuložil žádnou povinnost a neshledal ani žádné důvody zvláštního zřetele hodné, která by příznání náhrady nákladů řízení kterékoli z těchto osob odůvodňovaly.

⁸⁾ viz např. rozsudek ze dne 26. 10. 2006 sp. zn. C-239/04

⁹⁾ viz např. nález ze dne 15. 11. 2001 sp. zn. I. ÚS 144/2000

¹⁰⁾ viz např. rozsudek ze dne 18. 8. 2020 č. j. 10 As 115/2020-44

¹¹⁾ viz např. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2016 č. j. 48 A 47/2015-58

¹²⁾ což tímto rozsudkem nikterak nečiní, neboť jiné než v odst. 2 tohoto odůvodnění uvedené žalobní argumentaci se nevěnoval

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Olomouc 4. března 2022

Mgr. Jiří Gottwald v. r.
předseda senátu